

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

# Τζιρασόφι

## Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

*Πόσο δύσκολα γίνονται  
τα αισθήματα όταν  
δεν μπορείς να ξεφύγεις  
από το παρελθόν σου;*

ΤΙΤΛΟΣ: Τζιρασόλι ο δρόμος του ήλιου  
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Μαρία Βασιλειάδου  
ΣΕΙΡΑ: Ελληνική λογοτεχνία  
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ράνια Ζωίδου  
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Εκδόσεις Έξη  
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εκδόσεις Έξη

Copyright © Μαρία Βασιλειάδου  
Copyright © 2022 Εκδόσεις Έξη

ISBN: 978-618-5240-54-7

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται η κατ' οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και γενικώς αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση σε οποιαδήποτε μορφή και εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Έξη  
Λουίζης Ριανκούρ 13  
11523 Αθήνα  
Τηλ.: 211 4111078  
www.ekdoseiseksi.gr  
email: info@ekdoseiseksi.gr  
facebook: Εκδόσεις ΕΞΗ

Μαρία Βασιλειάδου

ΤΣΙΡΑΣΟΛΙ  
Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Εκδόσεις Έξη

Κοίταξε τα ματωμένα χέρια της. Τα κοίταξε επίμονα εκείνη τη μικρή, ελάχιστη, τοσοδούλικη στιγμή που υποψιάστηκε πως όλα θα έπαιρναν μια διαφορετική τροπή. Κούνησε τα βλέφαρά της και είδε τη σκόνη να αιωρείται από πάνω της. Ακούμπησε απαλά το κεφάλι στο δάπεδο· μικρές εικόνες αναμνήσεων άρχισαν να περνούν μπροστά από τα μάτια της. Σαν να έβλεπε εκείνες τις ταινίες του βωβού κινηματογράφου με τα μικρά στοπ καρτέ. Έτσι και η ζωή της. Περνούσε με ασπρόμαυρες εικόνες. Ακολούθησε νοερά τον ιδρώτα που κυλούσε στους κροτάφους της. Οι ώμοι της λύθηκαν και ήρθε η ανακούφιση της ψυχής και το αίσθημα της ελευθερίας. Και ξαφνικά, σαν μετά από τόσα χρόνια να ένιωσε ότι θα μπορούσε να κάνει το παιδικό της όνειρο πραγματικότητα... Να ήταν ένα πουλί και να μπορούσε να πετάξει.

Όπως εκείνος ο αετός που, σαν παράξενο της φύσης, επισκεπτόταν κάθε χρόνο το περβάζι της γιαγιάς Ροζαλίας. Μα πού ακούστηκε αετός να κατεβαίνει τόσο χαμηλά! Και όμως... Σαν σε ραντεβού που κάθε χρόνο οριζόταν την ίδια μέρα, ίσως και την ίδια ώρα, μα σίγουρα στον ίδιο τόπο. Εκεί που οι δειλά ανθισμένες γλάστρες γέμιζαν χρωματιστούς επισκέπτες. Ανάμεσα στα γεράνια και τις γαζίες το μόνο που περίμενε εκείνος ήταν το γαλάζιο βλέμμα της κι εκείνη το άνοιγμα των καφετιών φτερών που, πλαταγίζοντας στον αέρα, άφηναν μάρτυρες κάποια σπαρμένα πούπουλα εδώ κι εκεί. Σαν μυστηριακή τελετή, απόδειξη της ύπαρξής τους για ακόμα μια χρονιά και σαν υπόσχεση για την επόμενη.

Κοίταξε τα ματωμένα χέρια της. Κανένα όνειρο δεν είχε χώρο τώρα. Εκεί, πεσμένη στο ξύλινο δάπεδο κανένα φτερούγισμα δεν ακουγόταν. Μονάχα ο τρελός χτύπος της καρδιάς της.

*Ευρυτανία,  
μέσα δεκαετίας '90*

Η πάχνη ήταν τόσο δροσερή αυτό το πρωινό. Ένιωθε το υγρό γρασίδι στο κορμί της και ο γαλάζιος ουρανός γέμιζε τα μάτια της. Εκεί, ξαπλωμένη στη γη, μύριζε το χώμα και ένιωθε κομμάτι της.

«Ο άνθρωπος ό,τι και να κάνει, όπου και να φτάσει, δεν θα σταματήσει ποτέ να είναι μέρος της γης», έλεγε η γιαγιά και χαμογελούσε.

«Γιατί το λες αυτό, γιαγιά;» ρωτούσε η Λένα και περίμενε με τα μάτια καρφωμένα στη γερόντισσα να πάρει απάντηση.

«Επειδή, παιδί μου, ο Θεός μάς έπλασε για να πατάμε σ' αυτή. Έχεις δει εσύ ποτέ ψάρι να ζει στον κάμπο και πουλί να κοιμάται στο χώμα; Έτσι και ο άνθρωπος. Στη γη γεννήθηκε, στη γη μεγάλωσε, στη γη και θα γυρίσει όταν πεθάνει», αποκρινόταν εκείνη και χάιδευε στο κεφάλι τη Λένα.

Άκουγε τον Πίπη που έτρεχε πάνω κάτω στο χωράφι πηδώντας στο πράσινο χόρτο, όπως κάθε πρωί τέτοια ώρα που ξέκλεβαν χρόνο για να περάσουν οι δυο τους. Από εκείνη την καλοκαιριάτικη μέρα που ο θείος Ηλίας τής τον έφερε στην πολύχρωμη κουβέρτα, κουτάβι τριών ημερών, η Λένα δεν φαντάστηκε ούτε πρωινό μα ούτε και απόγευμα καλοκαιριού χωρίς τον Πίπη στο πλάι της.

Κάθε χρόνο, γύρω στα μέσα του Ιούνη, την περίμενε στη σιδερένια πόρτα της αυλής ανάμεσα στις λουλουδιασμένες γλάστρες, μέρα νύχτα μέχρι να φανεί. Δεν χρειαζόταν να τη δει να βγαίνει από το λεωφορείο της γραμμής για να καταλάβει πως ερχόταν. Μέσα στις πρώτες ζέστες του καλοκαιριού, κάτω από τον ήλιο που χοροπηδούσε ανάμεσα στα κλαδιά της βελανιδιάς, μύριζε το άρωμά της και τρελαινόταν από χαρά που για ακόμα μια χρονιά θα έτρεχαν μαζί στα πράσινα χωράφια και θα πλατσούριζαν στα τρεχούμενα νερά. Λες και ήταν άνθρωπος που πρόσμενε έναν ολόκληρο χειμώνα να δει έναν αγαπημένο. Μόλις την αντίκριζε, έπεφτε στην αγκαλιά της και κουνούσε την ουρά περιμένοντας το τρυφερό της χάδι που ευωδίαζε τριαντάφυλλο.

Ένιωσε την ανάσα του ζεστή δίπλα στο αυτί της. Σήκωσε το χέρι και χάιδεψε την ιδρωμένη του ράχη. Το γουργούρισμα ευχαρίστησης που βγήκε από τα

σωθικά του την έκανε να χαμογελάσει και να σκεφτεί ακόμα μια φορά το πόσο ευτυχισμένη την έκανε εκείνο το ζωντανό και η φύση γύρω της. Έκλεισε τα μάτια και αισθάνθηκε τον Πίπη να πλαγιάζει δίπλα της. Ένωσε τον ήλιο που ανέτειλε και το μόνο που ακουγόταν ήταν η ανάσα τους και τα ζουζούνια που ξεκινούσαν τη μέρα τους.

«Μα κάθε μέρα το ίδιο βιολί;» έλεγε η γιαγιά, μόλις την έβλεπε στην πόρτα.

«Γιατί γκρινιάζεις, γλυκιά μου γιαγιά;» απαντούσε η Λένα και της χάιδευε το πρόσωπο που, αν και είχε τις ρυτίδες ογδόντα χρόνων πάνω του, δεν παράλλαζε από εκείνο μιας πενήντα σε χρόνια.

«Αχάραγα ξεσπκώνεσαι και φεύγεις μες στην παγωνιά και την υγρασία κάθε πρωί. Θα αρπάξεις καμιά πούντα και θα τρέχω! Το ξέρεις, δεσποινίς μου, ότι έχω ευθύνη για σένα; Τι θα πω στον πατέρα σου, αν πάθεις καμιά πνευμονία;» μάλωνε τη Λένα η γιαγιά.

«Μα καλά, βρε γιαγιά, πνευμονία καλοκαιριάτικα;» αποκρινόταν η Λένα χαμογελώντας.

«Ναι, καλά! Δεν ξέρεις τι σημαίνει να κρυώνεις καλοκαίρι μήνα, γι' αυτό το λες!» απαντούσε η γιαγιά με αυστηρό ύφος και έτρεχε να φέρει μια στεγνή πετσέτα.



Το παράθυρο του μικρού δωματίου έβλεπε στον απέναντι λόφο. Το εκκλησάκι του Αγίου Αθανασίου έστεκε μέσα στα λιόδεντρα αλλάζοντας χρώματα και σκιές με το πέρασμα της ημέρας. Το βουνίσιο αεράκι κουνούσε ρυθμικά την αραχνούφαντη κουρτίνα και οι ακτίνες του ήλιου έφτιαχναν περίεργα σχήματα στο ξύλινο πάτωμα.

Άνοιξε την καρυδένια ντουλάπα και έβγαλε το λουλουδάτο φόρεμα και τα κίτρινα σανδάλια. Ντύθηκε με αργές κινήσεις, έπιασε τα μαλλιά της σε μια ατημέλητη αλογοουρά και κοίταξε έξω απ' το παράθυρο αναπνέοντας τον καθαρό αέρα. Ο Πίπης, ξαπλωμένος κάτω από τη βελανιδιά, έπαιρνε τον πρωινό του ύπνο. Κατέβηκε τη στριφτή ξύλινη σκάλα -που κάθε φορά έκανε και έναν νέο ήχο- και μπήκε στην κουζίνα.

Πλησίασε τη γιαγιά και την αγκάλιασε σφιχτά. Της άρεσε πολύ που βρισκόταν μαζί της. Εκείνη, γυρισμένη μπροστά στον νεροχύτη, αρκέστηκε να της χαϊδέψει το χέρι και να χαμογελάσει. Την αγαπούσε τόσο πολύ τη μικρή της Λένα! Σ' αυτήν έβλεπε τον εαυτό της να ζει μια δεύτερη νιότη.

Έτσι κι εκείνη όταν ήταν νέα. Δεν άφηνε λεπτό τη ζωή να της φύγει απ' τα χέρια. Έτρεχε στις πρασινάδες, ανέβαινε στα δέντρα για ν' αγναντεύει το χωριό από ψηλά, μάζευε κάθε λογής φρούτο

και καρπό και η πιο άσχημη στιγμή της μέρας ήταν όταν έπρεπε να γυρίσει σπίτι. Δεν ήταν επειδή της έλειψε η αγάπη και η τρυφερότητα, αλλά τα χρόνια εκείνα είχαν κάτι διαφορετικό, κάτι που τότε θεωρούσε δεδομένο, αν και όχι φυσιολογικό: Στο σπίτι, αυτός που είχε τον πρώτο λόγο ήταν ο πατέρας, η κεφαλή και ο άρχων των πάντων. Ας τόλμαγε να σηκώσει κεφάλι κάποιος από την οικογένεια και ο πέλεκυς θα έπεφτε βαρύς. Βέβαια η ίδια τον είχε τον τρόπο της... Το νάζι και η γλύκα που είχε όταν μίλαγε στον πατέρα της, έκαναν εκείνον τον σκληρό και αγέρωχο άντρα να γίνεται αρνάκι του Θεού. Όταν, όμως, η μικρή του θυγατέρα έφευγε από την αγκαλιά του, θυμόταν πάλι τη θέση του και άρχιζε τις διαταγές και τις φωνές, ώστε όλα να γίνονται «κατά πώς πρέπει» όπως έλεγε ο ίδιος.

Δεν θα ξεχνούσε ποτέ η Ροζαλία την ημέρα που ο πατέρας της ανακοίνωσε πως ο γιος του μεγαλοκτηματία της περιοχής ζήτησε να την παντρευτεί. Την είχε δει στο πανηγύρι του Σωτήρος και θαμπώθηκε από την ομορφιά, τα καταγάλανα μάτια και το καμάρι της. Εκείνη μίτε που τον είχε προσέξει. Και ήταν φυσικό, βέβαια, καθώς ο παππούς Στράτης δεν είχε κάτι το ξεχωριστό πάνω του. Μετρίου αναστήματος, με μάτια στο χρώμα του καρδιού, λιγάκι μπουνταλάς και ελαφρώς «στραβοκάνης» όπως έλεγε και η

θεία Θαλειώ, η μεγαλύτερη αδελφή της γιαγιάς Ροζαλίας.

Ο Στράτης ήταν ένας άντρας με καρδιά χρυσάφι και δουλευταράς. Αυτό ήταν και το πιο σημαντικό για τον πατέρα της. Με μάτι που «έκοβε» ο μπάρμπα-Συμεών διέβλεψε ότι η κόρη του θα καλοπερνούσε μαζί του. «Άνθρωπος που ξέρει να δουλεύει τα χέρια του, δεν θα πεινάσει ποτές», έλεγε και ευχαριστιόταν για την επιλογή που είχε κάνει για το στερνοπούλι του, μια και η «Ροζαλίτσα» του άνθισε μετά τον γάμο και ο Στράτης αυγάτισε τα χωράφια και τα τάλαρα που του είχε αφήσει ο μακαρίτης ο πατέρας του και αφοσιώθηκε στο «στεφάνι» του και τα παιδιά του μέχρι το τέλος της ζωής του.

Ποτέ δεν την πείραξε τη Ροζαλία που πήρε έναν άντρα κατώτερο εμφανισιακά από εκείνη. Μόλις κατάλαβε τον ψυχικό του κόσμο και ότι στα μάτια του εκείνη ήταν η πιο όμορφη γυναίκα στον κόσμο, αποφάσισε πως με αυτόν θα μοιραζόταν το κρεβάτι της μέχρι να τους χωρίσει ο θάνατος. Και δεν έπεσε καθόλου έξω. Στο μόνο που διαφωνούσαν ήταν στη σχέση τους με τη φύση.

Η Ροζαλία τη φύση την είχε για μάνα. Έτρεχε ξυπόλυτη στα βουνά, στις ραχούλες και στα νερά. Έπαιζε με τα λουλούδια και τα έντομα και ένιωθε κομμάτι αυτού του κόσμου. Ήξερε πως από αυτόν τον κόσμο

προέρχεται και σε αυτόν θα κατέληγε, όπως ακριβώς όλα τα πλάσματα της φύσης. Τη σεβόταν τη φύση, εκτιμούσε καθετί που της έδινε. Αντίθετα, ο Στράτης τη φύση τη βίαζε, τη θεωρούσε κτήμα του και την εκμεταλλευόταν για να του δίνει το βιος του, το χρήμα που χρειαζόταν για να μεγαλώνει τα παιδιά του και να στολίζει με διαμαντικά τη Ροζαλία.

Ο Στράτης την αγάπησε πολύ τούτη τη γυναίκα. Έλεγε «Ροζαλία» και έβλεpes ότι γέμιζαν τα μάτια του γλύκα. Τα μάτια εκείνου του σκληροτράχηλου ανθρώπου που η ζωή του ήταν το χόμα και ο ήλιος. Μα κι εκείνη δεν πήγε πίσω. Του έδωσε αγάπη, τρυφεράδα και δυο παιδιά ψηλά σαν κυπαρίσσια με σεβασμό τόσο προς τη φύση όσο και προς την παρουσία που με μόχθο έφτιαξε ο πατέρας τους. Αχ, τα παλικάρια της! Ήταν κομμάτι δικό της και δικό του και τα καμάρωνε και εκείνα και τα παιδιά τους. Αβγάτισε η φαμίλια τους και το βιος τους, μα τώρα μόνη της τα ζούσε όλα ετούτα. Χωρίς τον Στράτη της στο πλάι.

Γύρισε και κοίταξε τη Λένα. Έτρωγε αχόρταγα τις αλειμμένες με βούτυρο και μέλι φέτες ψωμί που της είχε ετοιμάσει και φλυαρούσε χωρίς σταματημό. Την κοίταζε και προσευχόταν να πάνε όλα καλά για τούτο το κορίτσι.

«Στη ζωή σου να μην ψάξεις ποτέ για τα πολλά»,

είπε ξαφνικά η γιαγιά και η Λένα την κοίταξε απορημένη. «Αν θέλει η μοίρα να σε κάνει πλούσια, θα στα φέρει από μόνη της. Εσύ να νοιάζεσαι μονάχα για την ψυχή σου. Τα ανδόνια δεν μπορούν να ζήσουν σε κλουβιά, Λενιώ μου, ακόμα κι αν είναι από χρυσάφι φτιαγμένα».

«Αχ, γιαγιάκα μου! Πόσα σοφά λόγια λες! Μερικές φορές σκέφτομαι ότι θα έπρεπε τα λόγια σου να τα φυλάω και τον χειμώνα, που είμαι μακριά σου, να τα διαβάζω για να περνάει πιο γρήγορα ο καιρός μέχρι να συναντηθούμε ξανά», απάντησε η Λένα και κοίταξε τη γιαγιά της μες στα μάτια.

«Σιγά. Δε λέω να και κάτι φοβερό. Εμπειρίες της ζωής. Κι εσύ μεγαλώνοντας τα ίδια θα λες στις εγγόνες σου», είπε η γιαγιά και μάζεψε το άδειο φλιτζάνι του καφέ της.

# Τζιρασόφι

## Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

«Εριξε το βλέμμα της στον ορίζοντα, πήρε μια βαθιά ανάσα και ένιωσε ότι τίποτα απ' όσα αυτά που συνέβησαν τις τελευταίες μέρες δεν ήταν μέρος της ζωής της».

Είναι κάποιες ιστορίες που, αν δεν τις ακούσεις από τους ίδιους τους ήρωες, νομίζεις ότι είναι αποκόπημα φαντασίας, ίσως γιατί θεωρείς ότι είναι αδύνατο η ίδια η ζωή να μπερδεύει τόσο πολύ το κουβάρι για τους ανθρώπους.

Η Λένα, με οδηγό το πείσμα και το ένστικτό της, αφήνει κατά μέρος τις αμφιβολίες και τους φόβους της και εγκαταλείπει την τακτοποιημένη ζωή της. Τη στιγμή που στρέφει για τελευταία φορά το βλέμμα της στο παρελθόν, μια νέα ζωή ξεκινά για εκείνη σε ένα κτήμα γεμάτο κλιμακωτούς στην Τοσκάνη.

*Άραγε αποφάσισε σωστά; Άγνωστη σε άγνωστο τόπο κάνοντας ένα βήμα μετέωρο, χωρίς καμία σιγουριά και καμία εμπειρία.*

Ο Αντόνιο με την ορμή και το χαμόγελό του θα της δείξει το αναπάντεχο της ζωής. Η Ρενάτα, η Εναρέτα και ο Μαρτσέλο θα φωτίσουν ξανά τον δρόμο της. Ο Αμαντέο μέσα από το άγνωστο και δαιδαλώδες παρελθόν του θα ταράξει την καθημερινότητά της και θα ξυπνήσει συναισθήματα που έκρυβε βαθιά μέσα της.

Μέσα από αρώματα και γεύσεις η Λένα θα ανακαλύψει τι τους ενώνει και θα βρεθεί αντιμέτωπη με πτυχές του εαυτού της που κρατά για χρόνια πεισματικά φυλακισμένες, κοιτώντας κατάματα για πρώτη φορά τη δύναμη της αγάπης.

